

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: BA-1S/27/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1020200148
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Monika Hrašnová
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2025:1020200148.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Moniky Hrašnovej a členiek senátu Mgr. Simony Kočišovej, PhD. (sudca spravodajca) a JUDr. Barbory Vrbovej v právnej veci žalobcu: MAC TV, s.r.o., Brečtanová 1, Bratislava, IČO: 00 618 322, zastúpený: Advokátska kancelária Bugala - Ďurček, s.r.o., Miletičova 5B, Bratislava, IČO: 36 731 544, proti žalovanému: Rada pre mediálne služby, Palisády 729/36, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. RP/36/2019 zo dňa 4.12.2019, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému právo na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Priebeh administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. RP/36/2019 z 04.12.2019 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie“) žalobcovi ako vysielateľovi uložil pokutu vo výške 3 500,- eur za porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách (ďalej aj len „zákon č. 308/2000 Z.z.“), na tom skutkovom základe, že žalobca dňa 17. 5. 2019 v čase o cca 08:52 hod. v rámci programovej služby JOJ PLUS odvysielal program Profesionáli, ktorý označil ako nevhodný pre maloletých divákov do 12 rokov a ktorý obsahoval scény, ktoré naplnili hodnotiace kritérium podľa ustanovenia

- § 1 ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 589/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej aj len „JSO“ alebo „vyhláška upravujúca JSO“) vulgárne vyjadrovanie,

- § 1 ods. 2 písm. f) JSO expresívne vyjadrovanie,

- § 1 ods. 2 písm. g) JSO vulgárne vyjadrovanie, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov a

ktoré s prihliadnutím na § 1 ods. 5 JSO podmieňujú jeho klasifikáciu ako nevhodného pre maloletých divákov do 15 rokov, čím účastník konania jeho klasifikovaním ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov nesprávne uplatnil JSO.

2. V rámci odôvodnenia žalovaný odcitoval konkrétne pasáže, resp. dialógy obsahujúce vyjadrovanie, ktoré žalovaný vyhodnotil ako expresívne a vulgárne a k tomu poukázal na § 20 ods. 3 zákona č.

308/2000 Z.z. a § 1 ods. 1, 2 a 5 JSO. Žalovaný poukázal na to, že sloboda prejavu nemá absolútny charakter a je garantovaná len do tej miery pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom. V tejto súvislosti poukázal na výnimky, resp. obmedzenia slobody prejavu za splnenia požiadavky legality, proporcionality a legitimacy. K tomu ďalej uviedol, že požiadavka zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený zákonom č. 308/2000 Z.z. vychádza z potreby ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, a teda vychádza z potreby ochrany záujmu chráneného Ústavou SR – mravnosti. Tento legitímny záujem je zakotvený v právnom poriadku a obmedzenie slobody prejavu vyplýva zo zákona - § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. Podmienku legality a legitimacy žalovaný týmto považoval za splnenú. K proporcionality žalovaný poukázal na to, že zákonodarca zaviedol v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých povinností, pričom splnomocnenie na uvedené vyplýva priamo z čl. 26 ods. 4 Ústavy. Ďalej poukázal na to, že druhou rovinnou proporcionality je obmedzenie slobody prejavu uplatnením konkrétnych ustanovení, čo súvisí s otázkou posúdenia, či možno existujúci skutkový stav subsumovať pod § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. K tomu uviedol, že v prejednávanej veci mala byť sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyodenia administratívnej zodpovednosti za porušenie povinností vysielateľa zaviesť a uplatňovať JSO. Sledujúc legitímny cieľ – ochranu mravnosti preto žalovaný posudzoval, či žalobca uplatnil JSO v súlade so zákonom.

3. Žalovaný poukázal na § 1 ods. 5 JSO upravujúcich spôsob a kritériá posudzovania obsahu programu. Ku kontextuálnemu hľadisku uviedol, že v prípade programu ide o časť komediálneho seriálu parodujúceho život a prácu policajtov z prostredia policajnej stanice v malom meste. Stručne popísal obsah predmetnej časti. Žalovaný predmetný program posudzoval z hľadiska kritérií – expresívne vyjadrovanie a vulgárne vyjadrovanie. Žalovaný odciťoval prepis konkrétnych scén, v ktorých identifikoval výrazy, ktoré vyhodnotil ako expresívne, či vulgárne, pričom pri každom z týchto výrazov prihliadal na kontext scény, v rámci ktorého boli predmetné výrazy použité a uviedol úvahu, ktorá ho viedla k posúdeniu toho-ktorého výrazu z hľadiska jeho „intenzity“ ako expresívneho, alebo až vulgárneho. K námietke žalobcu vznesenej v rámci jeho vyjadrenia v administratívnom konaní uviedol, že nie je relevantným, že tento program je divákovi známy a výrazy, ktoré v ňom odzneli, sú používané širokou verejnosťou v rámci bežnej komunikácie. Žalovaný poukázal na to, že relevantnou je v tejto súvislosti potreba ochrany maloletého diváka.

4. K spôsobu a forme spracovania problematických scén žalovaný uviedol, že scény obsahovali kritériá podľa § 1 ods. 2 písm. f) a g) a § 1 ods. 1 písm. b) JSO. Všetky scény boli spracované v súlade so žánrom hodnoteného programu, ktorým je komediálny seriál, hlavným cieľom bolo pobaviť diváka, avšak napriek formátu programu a nadľahčenému spracovaniu žalovaný konštatuje, že program obsahoval hodnotiace kritériá nad rámec označenia programu. K intenzite a frekvencii výskytu hodnotiacich kritérií žalovaný uviedol, že v dĺžke programu 40 min. odzneli 10x expresívne vyjadrenia a 6x vulgárne vyjadrenia nad rámec označenia programu, čo žalovaný považoval za dostatočne vysokú frekvenciu výskytu na to, aby odôvodňovala označenie programu ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov podľa § 1 ods. 5 JSO.

5. K druhu diela, umeleckému a morálnemu posolstvu uviedol, že sa nejedná o vyjadrenie žiadneho morálneho posolstva, pretože ide o sitkom, ktorého cieľom je sprostredkovanie jednoduchej zábavy, pričom žalovaný rovnako konštatoval, že nemožno v danom prípade hovoriť ani o výraznejšej umeleckej hodnote programu.

6. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný konštatoval u žalobcu porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. V rámci odôvodnenia výšky sankcie žalovaný poukázal na minulosť žalobcu (viac ako 50 rozhodnutí žalovaného, ktorými bol žalobca sankcionovaný za nesprávne uplatnenie JSO), ďalej na to, že ide o objektívnu zodpovednosť, že žalobca je multiregionálnym vysielateľom, že správnym deliktom došlo k zmareniu účelu JSO a, že závažnosť správneho deliktu nebola natoľko vysoká, aby musela byť uložená sankcia v hornej alebo strednej sadzbe.

II.
Žaloba

7. Žalobca sa v podanej žalobe domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia žalovaného ako aj prvostupňového rozhodnutia, ich zrušenia z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č.

162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a vrátenia veci prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

8. K nesprávnemu právnemu posúdeniu vo všeobecnosti žalobca poukázal na Ústavu SR a Dohovor a uviedol, že odvysielaný program je slobodným prejavom a šírením informácií, ktorý spadá pod Ústavou SR a Dohovorom garantovanú ochranu slobody prejavu. Namietal, že zo strany žalovaného je možné slobodu prejavu obmedziť len zákonom a na jeho základe a zároveň za splnenia podmienky, že takýto obmedzujúci zásah je v demokratickej spoločnosti nevyhnutný na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku alebo ochranu verejného zdravia a mravnosti. S poukazom na nález Ústavného súdu SR z 02.06.2009, sp.zn.: III. ÚS 42/09 - 77 namietal, že žalovaný mal právne posúdiť vec ako zásah do práva žalobcu na slobodu prejavu a na takýto zásah aplikovať test legality, legitimity sledovaného cieľa a proporcionality zásahu, pričom bol povinný preukázať a riadne odôvodniť, že jej zásah do slobody prejavu zodpovedá vyššie uvedeným kritériám.

9. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože išlo o neoprávnený zásah do slobody prejavu. K legalite zásahu namietal s poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Amann proti Švajčiarsku, v zmysle ktorého inkriminované opatrenie musí mať nie len podklad vo vnútroštátnom práve, ale má byť splnená požiadavka kvality príslušného zákona, ktorý má byť dotknutej osobe dostupný a určitá norma má byť predvídateľná, k čomu dochádza vtedy, ak je formulovaná dostatočne presne na to, aby umožnila každej osobe - v prípade potreby za pomoci odborných poradcov - prispôbiť chovanie. V tejto súvislosti namietal, že povinnosť zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania síce vyplýva zo zákonného ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., avšak aplikácia tohto ustanovenia je nejednoznačná, čo podľa žalobcu potvrdil aj žalovaný. K tomu žalobca poukázal na konštatovanie žalovaného na str. 8 napadnutého rozhodnutia, kde žalovaný konštatoval o.i., že stanoviť jasnú, všeobecne aplikovateľnú hranicu medzi vulgárnym vyjadrovaním odôvodňujúcu označenie programu ako nevhodného pre maloletých do 15 alebo 18 rokov nie je možné.

10. Žalobca ďalej argumentoval, že ak ani žalovaný nevie učiť hranicu medzi jednotlivými kritériami stanovenými JSO, tak v prípade kontextu toho ktorého programu žalovaný účelovo zaraďuje jednotlivé scény pod také kritérium, ktoré v súlade s účelom jeho rozhodnutia (v danom prípade sankcia - pokuta) vyhovuje. Žalobca poukázal na to, že predmetný program je určený pre široké publikum a namietal, že napriek tomu žalovaný považoval za nevyhnuté obmedziť slobodu prejavu vysielateľa a udeliť mu sankciu. Žalobca v tejto súvislosti argumentoval, že predmetný program je slovenskému divákovi známy, nejedná sa o premiéru daného programu v programovej službe žalobcu, či iného vysielateľa na ktorého sa vzťahujú povinnosti v zmysle zákona č. 308/2000 Z.z., a preto podľa žalobcu žalovaný neprimerane vo vzťahu k meritu veci obmedzil slobodu prejavu vysielateľa a postupoval represívne v rozpore s garanciou práva na slobodu prejavu garantovaného Ústavou SR a Dohovorom.

11. Žalobca namietal legitimitu zásahu, pretože podľa neho odvysielaním programu nedošlo k zásahu ani ohrozeniu mravnosti. Žalobcovo konanie nespočívalo v tom, že by maloletých nabádal na nemravné konanie, alebo toto konanie maloletým dával za vzor. Odvysielaný program označil ako nevhodný pre maloletých, a to podľa jeho uváženia ako nevhodný pre maloletých do 12 rokov veku. V tejto súvislosti pripomenul, že hranica medzi jednotlivými kritériami je nejednoznačná a nevie ju určiť ani žalovaný.

12. Podľa žalobcu žalovaný len stroho odôvodnil proporcionality zásahu. Namietal, že má povinnosť skúmať proporcionality zásahu. Žalobca nerozporuje potrebu a dôležitosť ochrany mravnosti, avšak pri svojom najlepšom vedomí, presvedčení a znalostiach posúdil obsah predmetného programu a v súlade s jednotlivými kritériami JSO program vyhodnotil ako nevhodný pre maloletých, a to do 12 rokov a riadne ho v súlade s týmto vyhodnotením označil. Žalobca namietal, že žalovaný nadradil ochranu práv a slobôd iných, t.j. ochranu mravnosti nad slobodu prejavu vysielateľa a neproporcionálne uložil žalobcovi sankciu vo forme pokuty.

III.

Vyjadrenie žalovaného

13. Žalovaný sa vo vyjadrení k žalobe pridržiaval svojej argumentácii v napadnutom rozhodnutí, ktorú v časti zopakoval. Žalobu navrhol zamietnuť ako nedôvodnú.

14. Žalovaný s poukazom na str. 6-7 napadnutého rozhodnutia uviedol, že otázkou posúdenia konfliktu práva na slobodu prejavu žalobcu a ochrany záujmov chránených Ústavou SR sa zaoberal, skúmal naplnenie podmienky legality, legitimity, ako aj proporcionality obmedzenia slobody prejavu žalobcu, a to prostredníctvom realizácie trojstupňového testu proporcionality v súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR. Po posúdení kolízie ústavou zaručených práv a právom chránených záujmov dospel k záveru, že v predmetnom prípade prevážil záujem na ochrane mravnosti maloletých osôb, a v podmienkach demokratického pluralitného štátu bolo odôvodnené zasiahnuť do práva na slobodu prejavu žalobcu vyvodením administratívnej zodpovednosti za porušenie zákona č. 308/2000 Z.z. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je tak zrejmé, že žalovaný posudzoval skutkový stav v kontexte slobody prejavu vysielateľa, pričom naplnenie všetkých troch podmienok obmedzenia slobody prejavu žalobcu vyhodnotil ako preukázané.

15. Žalovaný ďalej uviedol, že interpretácia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. je ponechaná na aplikujúci orgán, aby v rámci správneho uváženia zistil, či prišlo k porušeniu povinnosti, a subsumuje tak pod príslušné ustanovenie konanie, ktoré naplnilo znaky správneho deliktu. Ďalej argumentoval tým, že sloboda prejavu nie je absolútna, ale je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

16. Poukázal na to, že Ústava SR zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Požiadavka zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania vychádza z potreby ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, a teda vychádza z potreby ochrany záujmu chráneného Ústavou SR - mravnosti, ktorá môže byť ohrozená obsahom vysielaného či sprístupňovaného obsahu. Táto požiadavka je jednoznačne zakotvená v právnom poriadku SR. Právo na slobodu prejavu je teda celkom zrejmé obmedzené osobitnou ochranou nedospelých osôb, a to na základe zákona, konkrétne ustanoveniami § 20 zákona č. 308/2000 Z. z. Podmienka legality a legitimity obmedzenia slobody prejavu je teda nepochybne naplnená.

17. K proporcionality žalovaný uviedol, že aplikácia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. obmedzujúceho slobodu prejavu je v každom konkrétnom prípade otázkou posúdenia, či existujúci skutkový stav možno pod toto ustanovenie subsumovať. Túto rovinu skúmal žalovaný prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, pričom analyzoval intenzitu porušenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. na jednej strane a intenzitu, príp. obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. V tomto prípade bola sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívno-právnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa (zaviesť a uplatňovať JSO) zakotvenej v ustanovení § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. sledujúc legitímny cieľ - ochranu mravnosti.

18. Z uvedeného vyplýva, že v niektorých situáciách tak musí sloboda prejavu vysielateľa ustúpiť inému právom chránenému záujmu. Žalovaná nesúhlasí s tým, že pochybila pri posudzovaní naplnenia kritérií podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. Úlohou žalovanej je v rámci správneho konania posúdiť, či odvysielaním daného programu mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z., čo žalovaná, použitím zásady správnej úvahy, v správnom konaní č. 1342/SKO/2019 konštatovala ako pozitívne preukázané.

19. K argumentácii žalobcu, že žalovaný účelovo zaraďuje sporné vyjadrenia pod kritériá JSO tak, aby následne mohol vyhodnotiť, že účastník konania nesprávne uplatnil JSO, a sankcionovať ho pokutou za porušenie povinnosti ustanovenej § 20 ods. 3 zákona, žalovaný zdôrazňuje, že skutočnosť, že predmetný program je slovenskému divákovi známy, ako aj to, že v ňom odzneli výrazy používané v bežnej komunikácii širokou verejnosťou, je pri vyhodnocovaní možného porušenia povinnosti ustanovenej § 20 ods. 3 absolútne irelevantnou. Povinnosť zakotvená v predmetnom ustanovení vychádza z potreby ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin. Rada tak sporné výrazy nevyhodnocuje na základe ich „používanosti“ širokou verejnosťou, ale vo vzťahu k tomu, či ich odvysielanie v predmetnej podobe malo potenciál

ohroziť mravný vývin toho ktorého maloletého diváka. Je pravdou, že sporné vyjadrenia odzneli v rámci fiktívneho programu komediálneho charakteru, žalovaný však upozorňuje na skutočnosť, že porušenie povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. sa neviaže na vysielanie špecifického programového typu, či žánru programu a k porušeniu predmetného ustanovenia tak môže dôjsť odvysielaním obsahu spadajúceho pod ktorýkoľvek programový typ.

20. Žalovaný pripúšťa, že v programe predmetného druhu je možné očakávať výskyt preexponovaného slovníka, ktorý je prispôsobený tak charakteru postáv, ako aj charakteru situácií, ktorým sú postavy v rámci deja vystavené. V tejto súvislosti však uvádza a zdôrazňuje, že program obsahoval početné expresívne vyjadrenia aj vulgarizmy nad rámec označenia programu (16x), dokonca v jednom prípade i vulgarizmus (k**va) nevhodný pre celú vekovú skupinu maloletých, ktorý nie je v žiadnom prípade možné považovať za bežný v rámci všeobecne uznávanej celospoločenskej morálky. Uvedený obsah ako taký môže byť odvysielaný aj s vulgárnymi a expresívnymi výrazovými prostriedkami reflektujúcimi žáner programu, len je následne potrebné označiť taký program primerane a v súlade s JSO. Žalovaný žalobcovi nevyčíta odvysielanie obsahu s predmetnými scénami. Správny delikt bol spáchaný nesprávnym označením programu, a teda nesprávnym uplatnením JSO, nie odvysielaním predmetného obsahu ako takého.

21. K argumentu, že žalovaný nevie určiť hranicu medzi jednotlivými kritériami JSO, žalovaný uviedol, že týmto vyjadrením v napadnutom rozhodnutí zdôraznil, že nemožno vytvoriť všeobecne platné pravidlo pre zaraďovanie konkrétneho vulgárneho výrazu do kritéria odôvodňujúceho označenie programu buď ako nevhodného pre maloletých do 15 rokov alebo ako nevhodného pre maloletých do 18 rokov. V zmysle ustanovenia § 1 ods. 5 JSO je totiž jednotlivé sporné vyjadrenia nutné vnímať a posudzovať, okrem iného, v kontexte ich použitia či s ohľadom na charakter a druh vysielaného programu. Jeden a ten istý vulgárny výraz tak nie je možné automaticky, pre všetky budúce prípady kategorizovať ako nevhodný pre maloletých do 15 rokov, resp. nevhodný pre maloletých do 18 rokov. Hranica medzi jednotlivými kritériami JSO je žalovanou v každom posudzovanom prípade určená celkom jednoznačne, pričom rozdiel medzi jednotlivými kritériami nevhodnosti v zmysle vyhlášky o JSO je praxou žalovaného ozrejmený v každom jednom rozhodnutí týkajúcom sa zaradenia jednotlivých scén pod kritéria nevhodnosti a žalovaný sa výkladu týchto rozdielov medzi nimi konzistentne pridriava.

IV.

Relevantná právna úprava

22. Podľa článku 26 ods. 1 Ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

23. Podľa článku 26 ods. 2 veta prvá Ústavy SR, každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať ideí a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

24. Podľa článku 26 ods. 4 Ústavy SR, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

25. Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., na základe klasifikácie programov podľa vekovej vhodnosti sú vysielateľ televíznej programovej služby a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinní na ochranu maloletých zaviesť a uplatňovať jednotný systém označovania ustanovený podľa osobitného predpisu 28a)(ďalej len "jednotný systém označovania").

26. Podľa § 1 ods. 1 písm. b) vyhlášky MK SR č. 589/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimediálnych diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej aj len „JSO“), audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá.

27. Podľa § 1 ods. 2 písm. f) a g) JSO, audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

f) slovnú agresivitu alebo expresívne vyjadrovanie

g) vulgárne vyjadrovanie, vulgárne gestá, obscénne vyjadrovanie alebo obscénne gestá, ktoré vzhľadom na ich kontextuálny výskyt, frekvenciu výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne posolstvo diela alebo programu možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov.

28. Podľa § 1 ods. 5 písm. a) až c) JSO, obsah audiovizuálnych diel, multimediálnych diel, programov poskytovaných prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programov alebo iných zložiek televíznej programovej služby sa posudzuje z hľadiska

a) kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke programovej služby,

b) spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií vzhľadom na charakter a druh diela alebo programu, umeleckého a morálneho posolstva diela alebo programu a

c) intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v diele, v programe poskytovanom prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a v programe alebo inej zložke televíznej programovej služby.

V.

Konanie na Správnom súde v Bratislave

29. Podľa § 3 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 151/2022 Z. z.“), začal s účinnosťou od 1. júna 2023 vykonávať svoju činnosť Správny súd v Bratislave, na ktorý prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva v správnej agende z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre vo veciach, v ktorých je od 1. júna 2023 daná právomoc správnych súdov. V súlade s platným a účinným rozvrhom práce správneho súdu bola vec v zmysle § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov náhodným výberom pomocou technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelená do senátu 1S správneho súdu. Pred Správnym súdom v Bratislave je prejednávaná vec vedená pod sp. zn. BA-1S/27/2020.

VI.

Verejné vyhlásenie rozsudku

30. Správny súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“), ako súd vecne a miestne príslušný na konanie vo veci podľa § 10, § 13 ods. 1 SSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného, vrátane konania, ktoré mu prechádzalo a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Správny súd rozhodol o žalobe bez nariadenia pojednávania dňa 14. januára 2025, keďže boli splnené podmienky podľa § 107 ods. 2 v spojení s § 137 ods. 4 SSP. Účastníci konania o nariadenie pojednávania vo veci nežiadali v žiadnom zo svojich podaní. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo v súlade s lehotou uvedenou v § 137 ods. 4 SSP oznámené na úradnej tabuli súdu a súčasne zadané na zverejnenie na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti SR.

VII.

Právne posúdenie

31. Úlohou správneho súdu bolo posúdiť zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktorým bola žalobcovi ako vysielateľovi uložená pokuta vo výške 3 500,- eur za porušenie povinnosti podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., keďže podľa záveru žalovaného nesprávne uplatnil JSO.

32. Podstata žalobcovej argumentácie smerovala k tomu, že žalovaný rozhodnutím o uložení pokuty realizoval neoprávnený zásah do slobody prejavu žalobcu, pretože v danom prípade nebola splnená požiadavka legitimity, legality a proporcionality pre takýto zásah.

33. Správny súd úvodom poukazuje na to, že žalobca takmer totožnú argumentáciu použil aj v iných konaniach, ktorých skutkové okolnosti boli obdobné tým okolnostiam, o aké ide v prejednávanej veci (taktiež išlo o uloženie pokuty za porušenie povinnosti spočívajúcej v správnom uplatňovaní JSO). Správny súd preto príkladmo uvádza, že táto žalobná argumentácia, resp. námietka bola predmetom prieskumu viacerých rozhodnutí, napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veciach sp. zn. 5SŽ/11/2015 z 28.03.2017 (bod 35); sp. zn. 3SŽ/1/2016 z 26.04.2017 (str. 14) alebo sp. zn. 5SŽ/15/2015 z 28.03.2017 (bod 54).

34. Vychádzajúc z vyššie uvedených rozhodnutí správny súd poukazuje na to, že Najvyšší súd SR (ďalej aj „najvyšší súd“) napr. v rozsudku sp. zn. 3SŽ/1/2016 z 26.04.2017 dal do pozornosti, že médiá majú v čoraz väčšom rozsahu vplyv na psychický a morálny vývin maloletých. Odvysielanie programu, v ktorom sú obsiahnuté vulgárne, expresívne výrazy ako súčasť bežnej komunikácie môže mať negatívny vplyv na maloletého diváka. Pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie, správny súd konštatuje, že v tomto sú detailne popísané scény, intenzita expresívnych, resp. vulgárnych vyjadrení, ktoré sú spôsobilé negatívne ovplyvniť maloletého diváka, a to prenášaním takéhoto vyjadrovania do bežného života, čo nie je žiaduci jav a nezodpovedá potrebe pozitívneho vplyvu na správanie sa detí, ktoré si nemusia pod vplyvom takéhoto vysielania uvedomiť, že takéto slovné prejavy nezodpovedajú bežnej, slušnej komunikácii. Aj z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby programy s takýmto obsahom boli označené príslušným piktogramom, v súlade s ustanoveniami vyhlášky a zákona č. 308/2000 Z.z. tak, aby bola v čo najvyššej možnej miere zabezpečená ochrana maloletého diváka.

35. Správny súd ďalej poukazuje na názor najvyššieho súdu vo vyššie cit. rozhodnutí sp. zn. 3SŽ/1/2016, podľa ktorého sa s výkonom slobody prejavu spájajú aj povinnosti a zodpovednosť, a teda výkon slobody prejavu môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci. Z právnej úpravy zakotvenej v Ústave SR (čl. 26 ods. 1 až 4), ako aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 10 ods. 1, 2) vyplýva, že je v právomoci štátu zákonom ustanoviť také právne prostriedky, ktorými môže obmedziť právo na slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných (čl. 26 ods. 2 Ústavy SR), bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci (čl. 10 ods. 2 Dohovoru).

36. V právnom poriadku Slovenskej republiky zákonodarca výkon týchto slobôd obmedzuje vo viacerých zákonoch, sledujúc pritom cieľ ochrany pred zneužitím týchto slobôd, keďže ich výkon zahŕňa aj vyššie naznačené povinnosti a zodpovednosť. Takáto právna úprava z dôvodov vyššie uvedených je ustanovená aj v zákone č. 308/2000 Z. z., pričom rozsah „nevyhnutnosti“ v demokratickej spoločnosti sa musí posudzovať ad hoc s legitímnym cieľom, čo vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

37. Z čl. 26 ods. 2 Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok, a to:

obmedzenie vyplýva zo zákona = podmienka legality,

obmedzenie musí byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti = podmienka proporcionality,

obmedzenie sleduje legitímny cieľ = podmienka legitimity.

38. Pokiaľ žalobca namietal nesplnenie vyššie uvedených podmienok, s čím spájal ním tvrdenú neoprávnenosť zásahu do slobody prejavu zo strany žalovaného, správny súd uvádza, že v prípade podmienky legality a legitimity tieto boli splnené, pretože tak ako aj žalovaný správne uviedol v napadnutom rozhodnutí, naplnenie podmienky legality vychádza z § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., keďže obmedzenie prejavujúce sa povinnosťou označovať program v súlade s JSO vychádza

priamo zo zákona (t.j. zákon č. 308/2000 Z.z.). Správny súd ďalej konštatuje, že považuje za naplnenú aj podmienku legitimity, pretože z dotknutého ustanovenia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. ako aj vyhlášky upravujúcej JSO zreteľne vyplýva, že legitímnym cieľom, ktorý tieto predpisy sledujú je ochrana maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, a teda dotknuté predpisy vychádzajú z potreby ochrany verejného záujmu chráneného Ústavou SR, ktorým je ochrana mravnosti maloletých. Správny súd na základe uvedeného konštatuje, že právo na slobodu prejavu bolo obmedzené na základe zákona č. 308/2000 Z.z., ktorý zakotvuje potrebu ochrany maloletého diváka pred obsahom, ktorý by mohol mať negatívny vplyv na jeho osobnostný vývin, čím sú naplnené požiadavky legality a legitimity.

39. Pokiaľ ide o otázku vymedzenia podmienky proporcionality, správny súd poukazuje na všeobecné východiská, vyplývajúce z vyššie cit. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3SŽ/1/2016, v zmysle ktorých je možné proporcionality vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade ust. § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. Zákonodarca týmto využil svoje ústavné splnomocnenie formulované v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR na zakotvenie určitého obmedzenia voči slobode prejavu. Avšak samotné skúmanie tejto roviny, ako aj vhodnosť tohto ustanovenia, už neprináleží žalovanému, ale zákonodarcovi. Samotná aplikácia § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., t. j. subsumovanie tohto ustanovenia na konkrétny prípad, je už druhá rovina podmienky proporcionality a v tejto rovine je už žalovaný oprávnený a povinný konať v súlade so zákonom č. 308/2000 Z.z.

40. V prejednávanej veci, žalovaný po posúdení nevhodného obsahu v odvysielanom programe „Profesionáli“ podľa § 1 ods. 5 JSO dospel k záveru, že predmetný program mal byť klasifikovaný ako nevhodný pre maloletých do 15 rokov, teda žalobca porušil povinnosť podľa § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z., keď tento program označil ako program nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Pri posúdení kritéria proporcionality je potrebné brať do úvahy cieľ uvedený v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, čo je ochrana psychického a morálneho vývinu maloletých a to takým vhodným opatrením, aby došlo k naplneniu uvedeného cieľa. Sankcionovanie žalobcu zo strany žalovaného za porušenie povinnosti uvedenej v § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. odvysielaním predmetného programu, ktorý obsahoval vulgárne a expresívne vyjadrovanie v kontexte s frekvenciou výskytu, spôsob a formu ich spracovania alebo zobrazenia a vzhľadom na charakter, druh, umelecké a morálne poslanstvo diela alebo programu, možno považovať za primerané vekovej skupine maloletých od 15 rokov. Správny súd vychádzajúc z vyššie uvedeného konštatuje, že došlo aj k splneniu podmienky proporcionality, pretože zavedenie a s tým spojené vynucovanie dodržiavania povinnosti označovať program v súlade JSO možno považovať za primeraný a nevyhnutný prostriedok, akým možno dosiahnuť cieľ sledovaný priamo čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t.j. ochrana psychického a morálneho vývinu maloletých). V tejto súvislosti správny súd uvádza, že pri primeranosti predmetného opatrenia prihliadal aj na skutočnosť, že obmedzenie spočívalo „len“ v povinnosti označiť program v súlade s JSO, a nie priamo v zákaze odvysielania predmetného programu, prípadne v obmedzení konkrétneho času, kedy možno program odvysielať a pod.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené a s poukazom na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, kde žalovaný dostatočne popísal, akým spôsobom sa vysporiadal so splnením podmienok legality, legitimity a proporcionality, správny súd vyhodnotil námietku žalobcu o neoprávnenom zásahu do slobody prejavu ako neopodstatnenú.

42. Správny súd v nadväznosti na žalobcovu argumentáciu konštatuje, že žalovaný pri aplikácii § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. postupoval v súlade so zákonom, ako aj v súlade s Ústavou SR a judikatúrou ESLP, na ktorú poukazoval žalobca, pretože cit. právna norma (§ 20 ods. 3) je formulovaná dostatočne presne, je z nej zrejma zákonodarcom ustanovená povinnosť, pričom samotné znenie je právne záväzná tak pre vysielateľov ako aj pre žalovaného.

43. Ďalej správny súd k argumentácii žalobcu, v rámci ktorej namietal nejednoznačnosť kritérií JSO, konštatuje, že žalovaný sa pri aplikácii § 20 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z.z. riadi jednotlivými klasifikačnými kritériami JSO, na základe ktorých posudzuje jednotlivý program tak, ako tomu bolo aj v danom posudzovanom prípade. Žalovaný dostatočným spôsobom odôvodnil nevhodnosť vysielaného obsahu a jeho scén pre vekovú skupinu maloletých od 12 rokov, zohľadňujúc jednotlivé klasifikačné kritériá JSO. Správny súd aj s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5S/130/2019

uvádza, že JSO stanovuje zreteľne jednotlivé kritériá vhodnosti, či nevhodnosti programov. Ustanovenie § 1 ods. 3 vyhlášky upravujúcej JSO stanovuje konkrétne, ktoré audiovizuálne diela, multimediálne diela, programy poskytované prostredníctvom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a programy alebo iné zložky televíznej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Použitie vulgarizmov (vulgárne vyjadrovanie) nie je v súlade s predpokladom na označenie programu ako nevhodného pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov. Naopak použitie vulgarizmov (vulgárne vyjadrovanie) je kritériom spadajúcim pod ustanovenie § 1 ods. 3 vyhlášky upravujúcej JSO, a preto bolo povinnosťou žalobcu v označiť predmetný program príslušným piktogramom nevhodnosti pre maloletých do 15 rokov, aby boli o tejto skutočnosti diváci informovaní a mohlo sa prípadne zamedziť sledovaniu neželaného či nevhodného obsahu maloletým do 15 rokov. Skutočnosť, že normatívny právny akt exaktne kvantitatívne nevymedzuje jednotlivé kritériá, neznamena, že žalovaný sám nevie hranice jednotlivých kritérií určiť - v danom prípade je na mieste správne uváženie, ktoré musí byť preskúmateľné a logické. Žalobca vo svojej žalobnej námietke nešpecifikoval žiaden konkrétny nedostatok, ktorý by správnej úvahe žalovaného, obsiahnutej v napadnutom rozhodnutí, vytýkal.

44. Pre úplnosť správny súd uvádza, že zákonom č. 264/2022 Z.z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) (ďalej aj len „zákon č. 264/2022 Z.z.“) bol s účinnosťou od 01.08.2022 zrušený zákon č. 308/2000 Z.z., podľa ktorého žalovaný rozhodoval v administratívnom konaní, o aké ide v prejednávanej veci. S ohľadom na uvedené a po oboznámení sa so znením novej právnej úpravy - zákon č. 264/2022 Z.z. správny súd konštatuje, že vo vzťahu k vymedzeniu povinnosti uplatňovať jednotný systém označovania sa právna zásadne nemenila a taktiež ostala zachovaná možnosť uloženia sankcie za porušenie tejto povinnosti a rovnako ostal zachovaný aj druh sankcie, ktorým je pokuta. Správny súd teda konštatuje, že nedošlo k zániku trestnosti konania žalobcu sankcionovaného napadnutým rozhodnutím a nová právna úprava pre žalobcu by s ohľadom na skutkové okolnosti nebola hodnotená ako priaznivejšia.

45. S poukazom na uvedené správny súd nemal pochybnosti o správnosti postupu žalovaného a taktiež dospel k záveru, že žalovaný vec právne správne posúdil. Vychádzajúc z uvedeného správny súd dospel k záveru o nedôvodnosti podanej žaloby, a preto ju podľa § 190 SSP zamietol.

46. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP a úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania, pretože nezistil dôvod, na základe ktorého možno spravodlivo od žalobcu požadovať, aby žalovanému nahradil trovy konania.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Správneho súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať kasačnú sťažnosť do 30 dní od jeho doručenia (§ 443 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 493e SSP), na Správny súd v Bratislave. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V kasačnej sťažnosti sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 57 SSP) uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy bolo napadnuté rozhodnutie doručené sťažovateľovi, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (sťažnostné body) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

V konaní o kasačnej sťažnosti musí byť sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ v zmysle § 449 ods. 1 SSP zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Povinné zastúpenie advokátom v kasačnom konaní sa nevyžaduje, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; b) ide o konania o správnej žalobe podľa 6 ods. 2 písm. c) a d); c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.